

del, som de ikke hidtil have havt, fordi vi formene, at det er onfseligt, naar man kan yde den ene Part en Fordel, uden at det gaar ud over den anden Part eller nogensohelst Anden, da at gjøre det. Paa den Maade, vi have foreslaaet det, ydes der ikke alene Tiendeieren den Fordel, at han faar sin Indtægt paa samme Maade som Tiendeyderne faae deres Udgifter, nemlig fast, hvorved den bliver aldeles beregnelig, hvis han nemlig lader den blive staaende i kongelige Obligationer, men tillige den anden Fordel, at han, hvad Dieblif han vil, kan omsætte sin Kapital og anvende den paa anden Maade, hvis denne anden Maade er fordelagtigere end at lade Pengene blive staaende i kongelige Obligationer, af hvilke der ikkun trækkes Renter. Og at dette virkelig kan ske, naar man ordner Forholdet paa en bedre Maade end hidtil, beror paa den Hemmelighed, at en forbedret Ordning altid medfører nye Tilstande, af hvilke begge Parter have Fordele. Det er det Samme, som finder Sted ved enhver fornuftig Handel og Omfætning, at det ingenlunde er, saa, at den ene taber og den anden vinder; nei, det er netop saa, at, naar Omfætningen sker paa en retfærdig og hensigtsmæssig Maade, saa vinde begge Parter og ingen taber. En tredie Indvending, som det ærede Medlem havde mod dette Lovforslag, blev vel ikke fremsat i den samme skarpe Form, som af det ærede Medlem for Middelfart (H. C. D. Müller), og jeg maa tilstaa, at det kunde man ogsaa i Forveien vide, at det ærede Medlem, som er særlig finanskyndig, ikke kunde finde forsvareligt, men ikke desto mindre fremsatte det ærede Medlem som Indvending, at Afløsningen kunde fremkalde større finantzielle Banffeligheder. Jeg skal imidlertid opsætte denne Side af Spørgsmaalet til nærmere Besvarelse under den Dm. tale, som jeg nu gaar over til, af den Kritik, der blev Lovforslaget tildelt fra den ærede Finansministers Side.

Den ærede Finansminister indledede sit Foredrag med paa en saa klar Maade, at jeg føler, det med mig selv, at det ikke vilde være mig muligt, selv om jeg nærmere havde overtaant det, at gjøre det paa en klarere og tydeligere

Maade, at paavise, at man ikke, naar man skal bedømme Kirketiendeierens Vedligeholdelsespligt, kan gaa den Vej, at tage et vist Antal Aar og udregne, hvad Kirken i disse har kostet at vedligeholde, og derefter bestemme, at Gjennemsnittet af denne Sum er det, som Kirkens Vedligeholdelse bør ansættes til. Dette udviklede den ærede Finansminister saaledes, at jeg i Et og Alt kan henholde mig dertil, og jeg takker ham saameget desto mere derfor, som det forekommer mig, at det, som han yttrede i saa Henseende, gjorde det Indtryk paa enkelte ærede Medlemmer, som sikkerlig ikke endnu have havt Tid til fuldstændig at sætte sig ind i Lovforslaget, som om det var en Indvending mod Lovforslaget, medens det tværtimod var en Understøttelse, som den ærede Minister gav Lovforslaget; thi den Vej ere vi ikke gaaede, og Grunden, hvorfor vi ikke ere gaaede den, er netop, at man gaabenbart derved vilde komme til i høi Grad at gjøre Uret, idet man vilde komme til at tage Meget fra dem, der havde vedligeholdt deres Kirker godt, og Lidet fra dem, der havde behandlet deres Kirker slet. Nei, vi ere gaaede den anden Vej, som ogsaa Finansministeren omtalte, at der skal finde en Taxationsforretning Sted, og at man da ved at skønne om Tilstanden af Kirken og ved at skønne om alle de Forhold, som staa i Forbindelse med Tiendeierens Forpligtelse ligesoverfor Kirken, kommer til et Resultat om, hvad virkelig den fremtidige Vedligeholdelse af Kirken, og hvad dermed staaer i Forbindelse, maa antages at ville koste i Gjennemsnit aarlig, og dette Beløb bliver saa kapitaliseret, og Kapitalen bliver i et uafhængeligt Indskrivningsbevis overleveret til Sognet. Og nu maa jeg indrømme, at det er ganske rigtigt, og det er Noget, som ogsaa har været mig og min Medforslagsstiller bevidst, da vi indbragte Lovforslaget, at her er en Banffelighed; det er vanffeligt at dømme om disse Forhold, man kan let tage noget fejl. Men jeg maa tilstaa, at snarere end at Finansministeren havde fremhævet dette, som Enhver kan sige sig selv, havde jeg ventet, at han havde bevidnet, at disse Banffeligheder dog ikke ere saa store, som Folk antage; jeg havde haabet, at han, da han talte som